

TAIDEYLIOPISTON KIRJASTON AINEISTON KEHITTÄMISOHJELMA

Yleisesti kehittämisohjelmasta

Kehittämisohjelman tehtävä ja tavoitteet

Taideyliopiston kirjaston aineiston kehittämisohjelman tavoitteena on tukea Taideyliopistoa saavuttamaan sille asetetut tavoitteet. Sen tarkoituksena on kertoa mitä aineistoa kirjastoon valitaan ja hankitaan sekä miten kokoelmia arvioidaan ja kehitetään. Aineistolla tarkoitetaan tässä kaikkea kirjaston tarjoamaa tietoaaineistoa, joka kattaa sekä painetut kokoelmat että elektroniset lähteet.

Kirjasto huomioi aineiston kehittämisohjelmassaan Taideyliopiston strategian 2017-2020 painottamat opetuksen ja tutkimuksen painopistealueet.

Taideyliopiston tehtävä

Strategiansa mukaisesti Taideyliopiston perustehtävänä on antaa taiteen ylintä koulutusta, harjoittaa tutkimusta ja taiteellista toimintaa sekä vaikuttaa yhteiskunnassa. Taideyliopiston visio vuodelle 2025 on *Taide tekee tulevaisuuden*.

Taideyliopiston kirjaston tehtävät ja asiakkaat

Taideyliopiston kirjaston tehtävänä on tarjota asian- tuntevia kirjasto- ja tietopalveluja opiskelun, opetuksen, tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan tueksi Taideyliopiston strategisia tavoitteita seuraten. Kirjasto vaalii tietoa taiteesta ja toimii tiedon ja luovuuden lähteenä sekä välittäjänä. Kirjasto on Taideyliopiston toiminnan elävä muisti tarjoten pääsyn tietoon ja taiteeseen. Kirjaston aineistot sekä palvelut ovat helposti saavutettavia jokaiselle Taideyliopiston taiteenaloista kiinnostuneelle.

Taideyliopiston kirjaston aineistot

Taideyliopiston kirjaston laadukkaat aineistot antavat valmiudet Taideyliopistossa tehtävälle korkeatasoiselle taiteelliselle työskentelylle, opiskelulle, opetukselle ja tutkimukselle. Kokoelmien kehittämisen tavoitteena ovat kansallisesti ja kansainvälisesti arvostetut, Taideyliopiston taiteen aloihin fokusoituneet aineistot, jotka ovat sekä ajantasaisia että historiallisesti merkittäviä. Taideyliopiston edustamien taiteen alojen (esittävien taiteiden, kuvataiteen ja musiikin) erityispiirteet huomioidaan aineistossa, luetteloinnissa ja sisällönkuvailussa.

Taideyliopiston kirjaston aineistot palvelevat Taideyliopiston lisäksi taiteen kenttää Suomessa esittävien taiteiden, kuvataiteen ja musiikin osalta.

Aineiston arviointi

Aineistoja arvioidaan seuraamalla tilastoja, taloudellista kehitystä ja toteuttamalla asiakaskyselyitä.

Kirjaston aineistoja kehitetään ja arvioidaan aktiivisesti asiakaspalutteen ja hankintaehdotusten kautta, sekä Taideyliopiston opetusta, tutkimusta ja taiteellista toimintaa seuraamalla. Kirjaston kokoelmissa huomioidaan taiteen historiallinen jatkumo ja taideaineistolle ominaiset käyttötavat.

Kirjaston henkilökunnan asiantuntijuus aineistojen arvioinnissa on oleellisessa osassa erityisesti kokoelmien historiallisen jatkuvuuden ja laadun takaamiseksi.

Aineistopoliittiset linjaukset

Kokoelmien kehittämisen yleisperiaatteet

Kokoelmia kehitetään aktiivisesti tukemaan Taideyliopiston opetusta, tutkimusta ja taiteellista toimintaa. Aineiston valinnassa hyödynnetään Taideyliopiston sisäistä asiantuntemusta opetus- ja tutkimushenkilökunnan kautta ja asiakkailta saatuja hankintaehdotuksia. Kirjastossa seurataan eri taiteiden alojen esitys- ja julkaisutoimintaa. Taideyliopiston kirjaston kokoelmia täydentävät muiden muistiorganisaatioiden aineistot ja palvelut.

Kokoelmia kehitetään systemaattisesti taloudelliset resurssit huomioiden. Aineiston kokonaiskustannukset muodostuvat hankintahinnan lisäksi käyttöön anto- ja ylläpitokustannuksista, jotka vaihtelevat aineistoittain, mikä otetaan huomioon aineiston valinnassa.

Aineistovalinnan periaatteet

Aineistovalinnoissa tavoitteena on tasapuolisuus kaikkien taiteenalojen välillä huomioiden taiteen alojen opetus. Pällekkäisyyttä kirjastoyksiköiden aineistossa pyritään välttämään.

Lähialueiden kirjastojen kokoelmien tarjonta ja saatuus otetaan huomioon aineistovalintoja tehtäessä.

Taideyliopiston edustamien taiteen alojen aineistosta huomattava osa on painettua. Tällä hetkellä Taideyliopiston kirjaston aineistohankinnoista noin 70 % on painettua aineistoa. Elektronisena aineistoja hankitaan tällä hetkellä noin 30 % (tietokannat, e-lehdet). Tulevaisuuden tavoitteena on lisätä kirjastokokoelmien digitaalisuutta elektronisten aineistojen muodossa. Kirjastossa nähdään tärkeänä, että sekä painettuja että elektronisia aineistoja kehitetään yhtenä

**TAIDE-
YLIOPISTO**

X KIRJASTO

kokonaisuutena.

Aineistomuodon valinnassa huomioidaan erityisesti taiteen alojen opetuksen ja tutkimuksen tarpeet (elektroninen/painettu).

Kieli

Aineistovalinnoissa huomioidaan Taideyliopiston kielilinjaus (suomi, englanti, ruotsi). Muun kielistä aineistoa hankitaan harkinnan mukaan.

Lehdet

Valinnassa ja hankinnassa tullaan painottamaan yhä enemmän elektronisesti saatavia lehtiä yliopiston strategisen linjauksen mukaisesti.

Kirjat

Painettujen kirjojen hankinnassa huomioidaan kirjakoelmien taiteenalakohtainen erityisyys ja syvällisyys taiteen historiallista perspektiiviä painottaen.

Kurssiaineistot

Kurssiaineistoa hankitaan opetuksen tueksi. Kurssiaineiston määrittelmä Taideyliopistossa on monimerkityksellinen.

Musiikin kurssiaineistona voidaan käsittää esim. nuottimateriaali (ohjelmistosuoritukset).

Kuvataiteen kurssiaineistona on pääasiallisesti painettua aineistoa, kuten näyttelyjulkaisuja ja taiteilijamonografioita. Esittävien taiteiden osalta kurssiaineistona on pääasiallisesti painettua aineistoa.

Nuotit

Keskeinen materiaali opetuksen ja taiteellisen toiminnan (esittävä säveltaide) mahdollistamiseksi ja tueksi. Nuoteissa vakiintunut perusohjelmisto on kokoelmien runkona, mutta erityishuomiota kiinnitetään uutuuksien ja kotimaisen musiikin hankintaan. Tulevaisuudessa tullaan seuraamaan digitaalisten nuottien jakelun lisääntymistä ja kysynnän mukaan tarjoamaan myös digitaalisia vaihtoehtoja painetun tilalle.

AV-materiaali

Kirjaston audiovisuaaliset eli AV-aineistot sisältävät musiikkiäänitteitä, taiteilijadokumentteja, teatteria, tanssia ja elokuvia. Eri formaateissa olevaa AV-

aineistoa voidaan lainata tai katsoa kirjaston tiloissa. Lisäksi äänitteitä ja liikkuvan kuvan aineistoa on tarjolla suoratoistona tietokantojen kautta.

Taideyliopiston omistamaa äänitemateriaalia on digitoitu Doria-tietokantaan. DIA-kuvatietokantaan talletetaan Kuvataideakatemiassa syntyvää kuva-aineistoa. Aineistoformaateina käytetään parhaimpia muotoja tallennetekniseltä laadultaan. Huomioidaan myös pitkäikäisissäilytyksen laatukriteerit.

Näytelmät

Keskeinen ja käytetty osa kokoelmia ovat painetut näytelmät ja näytelmämonisteet. Kokoelmaa täydennetään aktiivisella hankinnalla. Lisäksi tarjolla on kotimaisia ja kansainvälisiä näytelmätekstitietokantoja.

Erikoiskokoelmat

Taideyliopiston kirjastolla on merkittäviä taiteen alan erikoiskokoelmia, joiden säilyttämisestä ja hoidosta kirjasto vastaa.

<https://lib.uniarts.fi/kokoelmat#Erikoiskokoelmat>

Opinnäytteet

Taideyliopiston kirjasto vastaa hyväksytyjen opinnäytteiden saattamisesta asiakkaiden käyttöön. Saatavuutta kehitetään, jotta mahdollisimman paljon opinnäytteistä on sähköisesti saatavilla Helda-julkaisuarkistossa (KuvA, TeaK) ja eThesis-julkaisuarkistossa (SibA).

Julkaisemattomia opinnäytteitä, joille tekijä ei ole antanut lupaa avoimeen julkaisemiseen, on mahdollista lukea kirjastossa.

Avoin saatavuus

Taideyliopiston kirjasto tukee Taideyliopiston julkaiseman aineiston avointa saatavuutta (Open Access). HELDA-julkaisuarkistoon tallennetaan Taideyliopistossa tuotettua kokotekstiaineistoa kuten väitöksiä, opinnäytetöitä, taiteellista tutkimusta, tutkijoiden artikkeleita, julkaisusarjoja sekä oppimateriaaleja. Avoimet julkaisut täydentävät kirjastojen kokoelmia.

Lahjoitukset ja julkaisuvaihdot

Taideyliopiston kirjasto vastaanottaa ainoastaan sellaisia aineistoja, joiden nähdään hyödyttävän yliopiston opiskelua, opetusta, tutkimusta ja taiteellista toimintaa. Kirjasto vastaanottaa aineistolahjoituksia, jotka

täydentävät nykyisiä kokoelmia tai korvaavat käytössä kulunutta aineistoa. Lahjoitetun aineiston tulee olla hyväkuntoista tai historiallisesti arvokasta. Lahjoitukset harkitaan tapauskohtaisesti. Tarkemmat periaatteet kotisivuilla: <https://lib.uniarts.fi/tietoa-kirjastosta#Lahjoitukset>. Lahjoitetusta aineistosta tehdään luovutusasiakirja. Aineisto on kirjaston omaisuutta ja kirjasto voi menetellä sen kanssa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Taideyliopiston kirjastolla on myös julkaisuvaihtotoimintaa muiden kirjastojen kanssa. Julkaisuvaihtoja saadaan tällä hetkellä erityisesti muista kuvataiteen kirjastoista.

Säilytys, poistot ja huolto

Taideyliopiston kirjaston kokoelmissa säilytetään taiteenalojen keskeiset teokset. Aineistot ovat siten perspektiiviltään syvällisiä ja kattavat historiallisen taiteenjatkon tähän päivään.

Aineistoa karsitaan sen ominaisuuksien ja käytön perusteella harkinnan mukaan mm. seuraavin perustein: julkaisun sisältö ei liity kirjaston opetusaloihin tai muuhun toimintaan, vanhentunut tai virheellinen sisältö, vähäinen käyttö tai huono fyysinen kunto. Poistettujen julkaisujen tilalle pyritään hankkimaan ajantasaisempi painos tai julkaisu. Mahdollisuuksien mukaan huonokuntoisia kappaleita vaikeasti korvattavista julkaisuista myös korjataan. Poistettu aineisto toimitetaan ensisijaisesti Varastokirjastoon, jos niiden katsotaan olevan kansallisesti arvokasta säilytettävää. Aineistoa, jota ei ole mahdollista toimittaa varastokirjastoon voidaan myydä kirjaston poistomyynnissä tai hävittää asianmukaisesti.

Kokoelmien käyttö

Taideyliopiston kirjaston painetut aineistot ovat lainattavissa tai käytettävissä kirjastoyksiköissä.

Asiakkaan tiedonhaun vaatimukset huomioidaan metatiedon tuottamisessa.

Taideyliopiston kirjaston aineiston saatavuutta ja saatavuutta parannetaan kehittämällä tietojärjestelmiä yhteistyössä organisaation sisäisten ja ulkopuolisten tahojen kanssa.

Kirjaston hankkimat elektroniset aineistot ovat käyttöehtojensa mukaisesti etäkäytettävissä Taideyliopiston opiskelijoiden henkilökunnalle yliopiston käyttäjätunnuksella. Ulkopuoliset asiakkaat voivat käyttää kirjaston hankkimia e-aineistoja kirjaston tiloissa.

Valinta ja hankinta

Taideyliopiston kirjastossa valinta ja hankinta tehdään kirjastoyksiköissä taiteenaloista painotusten vuoksi. Erityishuomiota kiinnitetään uusimpiin julkaisuihin.

Vastuu

Taideyliopiston kirjaston aineiston kehittämissuunnitelman omistajana on kirjastonjohtaja.

Kehittämissuunnitelman päivittämisestä vastaa kokoelmapalvelutiimin vetäjä. Aineiston kehittämissuunnitelma tarkistetaan tarvittaessa, mutta vähintään kahden vuoden välein.